

Lednová akademie

25.února 2005 Jiří Kozák

V lednu pokračovala Liberálně-konzervativní akademie svým čtvrtým přednáškovým blokem tématu ekonomie.

Oba bloky otevřely přednášky politologa, ředitele CEVRO Ladislava Mrklase. Tématem první byly Organizované zájmy v politice, druhé Politický systém České republiky.

První přednáška se tedy věnovala silám, které politiku ovlivňují, respektive by rády politiku ovlivňovaly, aniž by usilovaly o hlasy voličů. Hned na úvod přednášející vysvětlil rozdíl mezi zájmovou a nátlakovou skupinou. Konkrétní formy činnosti obou typů skupin byly vysvětleny na příkladech z praxe. A to jak v jejich působení na státní sféru, tak na společnost jako takovou. Diskuse se samozřejmě nemohla vyhnout úloze lobbyistů v Bruselu, ať už se jedná o lobování poslanců, nebo Evropské komise či jiných úřadů. Zmíněn byl i častý jev – přechod osob z politiky do lobbistických firem, i méně častý, i když i v ČR známý přechod ze sféry lobbyingu do politiky. S vlivem nestraničských uskupení souvisí i modely reprezentace zájmů, kterým se Ladislav Mrklas věnoval v druhé polovině své první přednášky. Shrnul historický vývoj pluralismu a neokorporativismu. Na příkladech z praxe vysvětlil základní rysy obou modelů. Ke každému pak uvedl vzory států a důvod jejich zařazení. Česká republika se v tomto určení dá označit za pluralitní společnost, nicméně vykazuje i jisté, byť slabé, znaky neokorporativismu (např. povinné členství v profesních komorách).

Druhá přednáška ředitele CEVRO nastínila historický vývoj politického systému v českých zemích, zejména pak otázku dělby moci a vývoje politických stran. Pak již byl prostor pro problémy současného politického systému, a to jak ústavně-právní, tak z hlediska fungování stranického systému. Posluchači se dozvěděli řadu informací o jednotlivých parlamentních stranách a jejich postavení na politické scéně. Diskuse se věnovala i volebnímu systému a problémům při tvorbě a fungování českých vlád.

V Praze i v Olomouci pak vystoupil ředitel pro publikační činnost Liberálního institutu Josef Šíma. Své ekonomické přednášky zahájil pohledem význačného liberála Ludwiga von Misesa na důležitost cen pro volný trh a z toho vyplývající nutný zánik socialismu, který právě ceny svým centrálním plánováním pokrivoval. V obchodní směně vedl historický vývoj k potřebě platidla, které umožní jednoduchý obchod a zároveň nebude ztrácet svou hodnotu. Svou stálou hodnotu mělo zlato, které dlouho působilo jako hlavní platidlo. Jeho obtížná dělitelnost však vedla ke vzniku papírových peněz, které měly svou hodnotu odvozenou od množství zlata uloženého v bankách. Nedisciplinovanost států při vydávání papírových platidel vedla k tomu, že množství zlata v trezorech již nedokázalo pokrýt velké množství vytištěných peněz.

Přes tento historický vývoj se Josef Šíma dostal k výkladu inflace a úlohy centrálních bank. Diskusi vyvolal jeho námět, zda by nebylo lepší centrální banky zrušit. Stejně tak diskutabilní je téma úlohy úřadů pro ochranu hospodářské soutěže.

Zajímavou paralelu přednesl Josef Šíma při svém pohledu na vývoj americké daně pro bohaté a jednotné společné evropské daně. Před rokem 1913, kdy byla daň pro bohaté v USA zavedena, byla považována za tabu a téměř protiústavní čin. Od svého zavedení však prošla velkým vývojem a dnes, kdy přesahuje 30 procent, je považována za samozřejmou a částí společnosti je dokonce vnímána jako nízká. A tak si lektor na závěr položil otázku, zda nepotká stejný vývoj i společné evropské zdanění.

Únorový blok akademie se bude zabývat otázkami práva, zejména pak práva evropského, a politologie, především pak vládním systémům a politickým stranám v západním světě.